

STATISTIKA

Tema:

Професор: Изработил:

Др. Александар Гроздановски Сања Петровска
8221/112

Vremenskite serii kako izraz na dinamikata na pojavite

Varijaciite na pojavite možeme da gi nabqduvame i kako funkcija na vremeto, t.e. kako nivni razvoj.

Opšttestveni pojavi, osobeno ekonomskite, vo tekot na vremeto poveće ili pomalku se menuvaat. Nivnata dinamika se sledi so pomoš na vremenskite serii koi pretstavuvaat niza na podatoci za nivoto (goleminata) na nabqduvanite pojavi vo sukcesivni vremenski intervale. Vremeto koe go označuvame so (x) ne e samo ramka na nabqduvawe na nekoja pojava (y) tuku i faktor koj što predizvikuva promena vo nejinoto odnesuvawe. Vremenskite serii se nabqduvaat kako empiriski funkcii koi ja izrazuvaat zavisnosta na pojavata od vremeto t.e. vremeto se zema kako nezavisna promenliva, a goleminata na pojavata čie dvižewe se sledi kako zavisna promenliva ili funkcija. Bidejći varijaciite na pojavite gi nabqduvame vo funkcija na vremeto, se preminuva od statičko na dinamičko nabqduvawe i analiza.

Dinamičkata analiza pretpostavuva nabqduvawe na kvantitativnite promeni na obemot i strukturata na pojavata vo tekot na vremeto i ja opfaća analizata na dvižeweto na site parametri koi bile predmet i na statističkata analiza. So dinamičkata analiza pravime ponatamošen čekor vo sogleduvaweto na suštinata na pojavata i vo promenata na soodvetnite statistički metodi. Miruvaweto (statičnosta) na pojavite e relativno, promeneta (dinamikata) na pojavite vo obemot i strukturata, pretstavuva nivna stvarna karakteristika.

Vo zavisnost od prirodata na pojavata i celta na istražuvaweto, vlijaniето koe go opfaća vremeto kako faktor, možeme da go nabqduvame vo podolgi ili pokratki vremenski edinici (den, nedela, mesec, kvartal, godina, decenija i.t.n.). Po pravilo za pojavi koi se relativno postabilni i čija struktura se menuva relativno bavno kako što se: naselenieto, opšttestveniот proizvod, kapacitetite vo stopanstvoto i slično, se koristat godišni intervale kako vremenski edinici. Za pojavi, koi se karakteriziraat so brzi promeni (dinamički pojavi): (cenite, izvozot, uvozot, proizvodstvoto, prometot, brojot na vrabotenite i slično) se koristat mesečnite ili kvartalnite vremenski edinici, a vo neкои slučai i pomali vremenski intervale (den, nedela i slično).

Sporedlivosta na podatocite e mošne važna pretpostavka za značajnosta i relevantnosta na dinamičkata analiza. Vo konstruiraweto (formiraweto) i analizata na vremenskite serii, problemot na sporedlivosta često e prisuten. Vo tekot na vremeto se menuvaat kriteriumite na razgraničuvawe, pa i samata koncepcija na poodelnite kategorii. Isto taka, se menuvaat metodite na merewe, načinot na izrazuvaweto i definiraweto na poodelnite pojavi i.t.n. Našeto zaklučuvawe za dinamikata na nabqduvanite pojavi i faktorite koi gi determiniraat, za da bide ispravno, ja naložuva potrebata deka vremenskite serii treba da bidat homogeni - sostaveni od sporedlivi podatoci. Toa znači deka edna ista pojava mora da bide definirana i merena na ist način za celoto vreme na nijzinoto nabqduvawe. Takov e slučajot, na primer, so definiraweto na pismenosta na naselenieto opfateno so popisot od 1948 godina i ostanatite popisi (1953, 1961, 1971, 1981 i 1991 godina). Podatocite za pismenosta na naselenieto, spored definicijata go opfaća naselenieto staro 10 i poveće godini koe znae da pročita i napiše tekst (sostav) vo vrska so sekojdnevniот život. Međutoa, ovoj kriterium ne bil daden kaj popisot na naselenieto od 1948 godina, pa se smeta deka e primenuvan poblag kriterium, so toa ovie podatoci stanale nesporedlivi so soodvetnite podatoci od podocnežnite popisi. Vakvi primeri, od našata statistička praktika, možat da se navedat poveće.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com